

2020-06-10

Jordbruksverket
att. Helena Elofsson

Jordbruksverkets föreskrifter om djurskydd för grisar

Jordbruksverket utarbetade hösten 2017 förslag till reviderade regler om djurskydd för grisar. Bakgrunden var en pilotstudie utförd av grisnäringen, som angav att en sänkning av avvänjningsåldern för smågrisar kunde vara ett sätt att höja produktiviteten i svensk grisproduktion. Jordbruksverkets förslag innebar en möjlighet att sänka avvänjningsåldern från 28 dagar. En förutsättning var att ett antal krav skulle vara uppfyllda och att högst 10 % av grisarna fick avvänjas vid 21 dagar. Kritiken mot förslaget var massiv. Jordbruksverkets förslag till nya regler för grisar avstyrktes av 70 procent av remissinstanserna av vilka kan nämnas Livsmedelsverket, konsument – och djurskyddsorganisationer, Veterinärförbundet, och länsstyrelser. Tio tunga forskare inom djurvälstånd och djurhälsa avstyrkte Jordbruksverkets förslag. GD uppvaktas med 60 000 namnunderskrifter i oktober 2017, som begärde att Jordbruksverket skulle avvakta en utvärdering av det då beslutade vetenskapliga rådet. Trots detta skickade Jordbruksverket sitt förslag till EU för teknisk runda och först efter detta skedde samråd med djurskydd – och konsumentintresset. Jordbruksverket beslutade enligt sitt ursprungliga förslag, som trädde i kraft 1 december 2017.

Djurskyddsorganisationerna och Vi Konsumenter bad 2018 att Jordbruksverkets förslag till sänkning av avvänjningsåldern skulle utvärderas av det Vetenskapliga rådet för djurskydd vid SLU. Rådet avlämnade sin rapport i februari 2019. Rådets slutsats: "Vid en bedömning av lämpligaste dagen för avvänjning bör såväl smågrisens som suggans situation beaktas. Det vetenskapliga underlaget för detta är mycket begränsat, men det ska beaktas att förutom den exakta avvänjningsåldern så har inhysning och skötsel stor betydelse för såväl smågrisars som suggors hälsa och välfärd runt avvänjning. Vid en samlad bedömning anser vi därför att en avvänjning vid 28 dagar i genomsnitt förefaller acceptabel, under förutsättning att avvänjningsåldern i inget enskilt fall understiger 25 dagar. Vid en genomsnittlig avvänjningsålder av 28 dagar riskeras därför inte att alltför unga smågrisar (<25 dagar) avvänjs." Slutsatserna är desamma som tidigare framförts det vill säga en avvänjning vid 21 dagar riskerar problem med smågrisars hälsa och beteendestörningar. Motsvarande slutsatser finns i FAO:s rapport 2019 Prudent and efficient use of antimicrobials in pigs and poultry. "Weaning before 28 days of age is associated with an increased treatment rate for infections and is therefore recommended to be avoided".

Jordbruksverket har anfört att man avser att utvärdera effekterna av de nya föreskrifterna i de besättningar som tillämpat dessa. Jordbruksverket hänvisar till livsmedelstrategins målsättning att öka svensk produktion. Att tillåta sänkt avväjningsålder syftade till att öka produktiviteten. Som motexempel redovisas i tidningen ATL en grisbesättning som producerar 30 smågrisar per sugga och år och avvänjer vid fem veckors ålder. Livsmedelstrategin säger också att samtidigt ska Sverige fortsätta ha höga ambitioner när det gäller djurvälstånd och djurhälsa..

Med utgångspunkt från ovanstående anser undertecknande organisationer

- att den vetenskapliga utvärderingen stöder tidigare framförd kritik att avvänjning vid 21 dagars ålder medför risk för smågrisarnas hälsa och välfärd
- att Jordbruksverket bör anpassa föreskrifterna till gällande kunskap och därmed stryka möjligheten att tillåta att 10 % av smågrisarna får avvänjas vid 21 dagar. Enligt det vetenskapliga rådet kan accepteras att medelåldern vid avvänjning är 28 dagar
- att om Jordbruksverket avser att genomföra en utvärdering måste den omfatta de besättningar som godkänts tillämpa en avväjningsålder under 28 dagar men även besättningar som tillämpar en avvänjning över 28 dagar

Gunnela Ståhle
Vi Konsumenter

Roger Pettersson
World Animal Protection

Åsa Hagelstedt
Djurskyddet Sverige

Camilla Bergvall
Djurens Rätt

Johan Beck- Friis
Svenska Djurskyddsföreningen

Katarina Lingehag- Ekholm
Compassion in World Farming, Sverige

-